Sygepleje før og nu.

„Lader os gaa at forbinde de Saarede, om hvem der er Livshaab, af hvad Parti de saa ere".
Haldora i Vigaglums Saga.

Medens man kender mange og udmærkede Læger fra Oldtiden, ved man kun meget lidt om Sygeplejen, og hvorledes den udøvedes. Det er først paa Korstogenes Tid, at man for Alvor hører den omtalt, skønt Munke og Nonner allerede tidligere optoge Fattige og Syge i deres Klostre, ligesom nogle Hospitaler vare stiftede, saaledes det navnkundige *Hôtel Dieu* i *Paris*.

Muligvis er det Berøringen med *Saracenerne*, der idetmindste hvad Lægekunsten angaar, stode langt over Datidens Kristne, der bragte Tanken om, at der virkelig kan gjøres noget for de Syge, til at staa klart for *Korsfarerne*. Sikkert er det, at vi under det tredie Korstog ved Belejringen af *Acre* se *„de Tyske Ridderes"* Orden fremstaa, der i 1198 fik Love som en gejstlig Ridderorden. Dens Formaal var tildels Hedningernes Bekæmpelse, men ved sine tjenende Brødre og Halvsøstre varetog den Plejen af Syge og Saarede. I Tidernes Løb blev Ordenen meget rig og mægtig, den ophævedes af *Napoleon den Store*, men stiftedes paany i 1840 af *Kejser Ferdinand I*, og Ordenen kom til sin gamle Ære og Værdighed, ligesom den stadigt fastholder sit gamle Hovedformaal: at pleje Syge og Saarede. I 1875 stillede Ordenen saaledes 40 Feltsanitetskolonner krigsberedte med Personel og Materiel til den østerrigske Regerings Raadighed. Ogsaa andre Ridderordener have i Aarhundredernes Løb bevaret Tanken om at hjælpe Syge og Saarede, saaledes *Maltheserridderne, St. Georgsridderne* og *Johanniterne*. Den sidste Orden har altid uddannet Personale til sin Raadighed, da den i Fredstid har nogle og tredive Sygehuse, der i Krigstilfælde optage Syge og Saarede fra Hæren.

Naar man indtil henimod Midten af forrige Aarhundrede hører Tale om Hospitaler, forstaas derved i Almindelighed ikke Sygehuse men Lemmestiftelser. Der fandtes f. Ex. som en særlig Art af saadanne Hospitaler ved næsten hver By „Le-